

Hardvev forteller historie

Arrangører og noen deltakere på seminaret om mineralisert vev som biomarkører. Fra venstre: Helene M. Tvinning (UiB), Alexis Dolphin (University of Western Ontario), Peter Outridge (Geological Survey of Canada), Rune Eide (UiB).

Det er velkjent at hardvev, slik som tenner, eller ørestein hos fisk for den sakens skyld, kan fortelle om miljøet rundt «eieren». Biomaterialmiljøet i Bergen arrangerte i slutten av februar et internasjonalt arbeidsseminar med tittelen «Mineralized tissues – biomarkers of the past and for the future». Det var Rune Eide og Helene Tvinning som var i fører-

gjengelig for fremtidig forskning. Felte melketenner er unike indikatorer, men utfordringen er å få tak i dem på en systematisk måte. I Norge foregår innsamlingen blant deltakerne i den norske mor og barn-undersøkelsen – MoBa. Det pågår en lignende undersøkelse i Storbritannia som kalles ALSPAC – Avon Longitudinal Study of Parents and Children. Begge prosjek-

setet for seminaret, med god hjelp fra andre i miljøet. Deltakerne representerte stor faglig bredde; geologi, arkeologi, antropologi, osteologi, epidemiologi, odontologi og analytiske miljø fra Tyskland, Canada, Storbritannia og Norge.

Ved å starte systematisk innsamling av hardvev i dag, vil man kunne få en databank som er til-

tene tar blant annet sikte på å bruke tennene som biomarkører for eksponering av ulike substanser og andre miljøendringer.

Det er mange og store utfordringer i slikt arbeid, enten det dreier seg om historisk materiale eller nye vevsprøver som kan lagres i hundrevis av år fremover. Også analyseteknikkene utvikler seg fort, og de mest avanserte metodene finnes i forskningssentre som også arbeider med stein fra månen og de store geologiske prosessene på jorden. Det ble riktignok tydelig at det var behov for å formidle odontologisk kunnskap innen både tannanatomi og tannutvikling til en slik høyspesialisert og entusiastisk gruppe forskere. Det er tverrfaglighet i ordets rette forstand.

Tekst og foto: Nils Roar Gjerdet